

PRAVILNIK ZAŠTITE NA RADU

INSTITUT ZA JAVNE FINACIJE
Smičiklasova 21, 10 000 ZAGREB

Zagreb, 16.12.2010.

Na temelju odredbe članka 18., stavka 2. Zakona o zaštiti na radu (Narodne Novine, br. NN 59/96, 94/96, 114/03, 86/08, 75/09) Upravno vijeće INSTITUTA ZA JAVNE FINACIJE, Smičiklasova 21, 10 000 ZAGREB donosi dana 16.12.2010.godine

Pravilnik zaštite na radu

Uvodne odredbe

Članak 1.

(1) Ovim pravilnikom sukladno djelatnosti, tehnologiji, poslovima s posebnim uvjetima rada, sredstvima rada, opasnim tvarima i broju radnika, a na temelju izvršene procjene opasnosti, utvrđuje se organizacija provođenja zaštite na radu, pravila zaštite na radu te prava i obveze i odgovornosti ovlaštenika poslodavca i radnika u dijelu u kojem ta pitanja nisu uređena zakonom o zaštiti na radu, propisima donesenim na temelju njega i ugovorom o radu.

Članak 2.

(1) Otklanjanje opasnosti za zdravlje i život radnika poslodavac osigurava primjenom osnovnih, posebnih i priznatih pravila zaštite na radu.

(2) U tom cilju poslodavac utvrđuje organizaciju uređivanja i provođenja zaštite na radu, način izrade programa osposobljavanja za rad na siguran način, osposobljavanje radnika za siguran način rada, poslove s posebnim uvjetima rada, način ispitivanja sredstava za rad, radnih prostorija, sustav obavještanja i upotrebu znakova obavještanja, izradu pisanih uputa o sigurnom načinu rada, postupak s ozlijeđenim i oboljelim radnicima, zaštitu nepušača, zabranu unošenja i uzimanja alkohola i drugih sredstava ovisnosti za vrijeme rada, zaštitu posebnih kategorija radnika, prava, dužnosti i odgovornosti ovlaštenika i radnika te unutarnji nadzor.

(3) Poslodavac u cilju uređivanja i provedbe zaštite na radu ovim pravilnikom uređuje ustroj izbora povjerenika za zaštitu na radu.

Članak 3.

(1) Otklanjanje opasnosti za život i zdravlje radnika i drugih osoba na radu poslodavac osigurava i primjenom pravila ponašanja u svezi sa zaštitom od požara, postupcima gašenja požara te evakuacije i spašavanja.

Članak 4.

(1) Prilozi koji čine sastavni dio ovog pravilnika su:

- Sustav, plan i program osposobljavanja za rad na siguran način
- Popis poslova s posebnim uvjetima rada
- Popis poslova koji se obavljaju uz korištenje osobne zaštitne opreme
- Popis radnih uređaja s određenim rokom za kontrolu i ispitivanje
- Isprave, evidencije i izvješća iz zaštite na radu.

Navedeno se nalazi u arhivi dokumenata u sjedištu instituta i procjeni opasnosti radnih mjesta.

Članak 5.

(1) Radnici su obvezni obavljati poslove zaštite na radu utvrđene ovim odredbama u sklopu posla za koji su potpisali ugovor o radu, te primjenjivati pravila zaštite na radu kao sastavnog dijela zanimanja.

Članak 6.

(1) Projektna dokumentacija, tehnička dokumentacija, elaborat o procjeni opasnosti, analize, nalazi, obavijesti, uvjerenje, svjedodžbe, stručna mišljenja, izvještaji i druge isprave na temelju kojih se utvrđuje stanje zaštite na radu i primjena pravila zaštite na radu evidentiraju se i pohranjuju u zbirku isprava.

Članak 7.

(1) Isprave iz prethodnog članka pohranjuju se i čuvaju kod stručnjaka zaštite na radu, s tim da se pretisci ili originali tih isprava čuvaju i pohranjuju kod ovlaštenika poslodavca. Tehnička dokumentacija objekta i pripadajuća uvjerenja o provedenim ispitivanjima nalaze se kod vlasnika objekta.

Organizacija uređivanja i provođenja zaštite na radu

Članak 8.

(1) Sve poslove zaštite na radu u skladu s ovim Pravilnikom i drugim propisima organizira, uređuje, nadzire i prati njihovu primjenu poslodavac, odnosno poslovodstvo kojem je povjereno upravljanje institutom.

Članak 9.

(1) Određene stručne, savjetodavne i druge poslove zaštite na radu obavljaju osobe ovlaštene i osposobljene za obavljanje poslova zaštite na radu, sukladno katalogu poslova.

(2) Poslove zaštite na radu obavljaju i imaju posebna ovlaštenja: stručnjak zaštite na radu, ovlaštenici poslodavca i povjerenici za zaštitu na radu.

Članak 10.

(1) Ovlaštenici poslodavca su : Voditelj odjeljka pravnih i općih poslova

Članak 11.

(1) Poslove, prava, dužnosti, ovlaštenja i odgovornosti ovlaštenika, poslodavac i ovlaštenik utvrđuju ugovorom o radu, odlukom ili aneksom postojećeg ugovora o radu, a sadržaje i opseg tih poslova, vrstama i opsegu opasnosti odabiru iz kataloga poslova koji je u prilogu ovom pravilniku.

Članak 12.

(1) Poslovi , prava, obveze, ovlasti te odgovornosti povjerenika utvrđuju se ugovorom o radu, dodatkom postojećim ugovoru o radu ili posebnom odlukom.

Članak 13.

(1) Poslovodstvo je dužno osigurati uređivanje i provođenje zaštite na radu suglasno odredbama Zakona o radu, podzakonskih propisa, tehničkih normi, i ovog pravilnika.

(2) Poslovodstvo obavlja sljedeće poslove zaštite na radu:

- donosi opće akte iz zaštite na radu,
- donosi izmjene i dopune općih akata iz zaštite na radu,
- prati izvršenje plana i programa mjera zaštite na radu,
- donosi i prihvaća elaborat o procjeni opasnosti,
- prihvaća izvješća o stanju zaštite na radu i o provođenju mjera zaštite na radu,
- odlučuje o financiranju pojedinih projekata iz zaštite na radu i obavljanja poslova zaštite na radu,
- ugovara osiguranje radnika za slučaj ozljede na radu i profesionalne bolesti,
- ugovara usluge sa službama medicine rada radi osiguravanja i ostvarivanja specifične zdravstvene zaštite,
- donosi odluke i rješenja o provedbi ovog pravilnika i drugih propisa iz zaštite na radu.

Ovlaštenici

Članak 14.

(1) Ovlaštenici poslodavca odgovorni su za obavljanje poslova zaštite na radu, koji su utvrđeni u ugovoru o radu, neposredno poslodavcu, odnosno poslovodstvu instituta.

Stručnjak zaštite na radu

Članak 15.

(1) Stručnjak zaštite na radu odgovoran je za poslove koje obavlja neposredno poslodavcu odnosno poslovodstvu instituta, neovisno o tome kojem dijelu instituta organizacijski pripada.

Službe

Članak 16.

(1) Vlasnik, vlasnik objekta dužan je osigurati da su sva sredstva rada prije upotrebe u ispravnom stanju, pa je sa održavanjem dužan osigurati ispravnost sredstava rada i u smislu primjene pravila zaštite na radu na tim sredstvima.

Članak 17.

(1) Djelatnici na općim poslovima dužni su upućivati radnika na zdravstvene preglede, voditi o tome evidencije, u suradnji sa stručnjakom zaštite na radu izraditi programe osposobljavanja, provoditi osposobljavanje, provoditi provjeru znanja, o tome voditi evidencije i druge poslove iz svoje nadležnosti, a vezane za zaštitu na radu.

Povjerenici zaštite na radu

Članak 18.

(1) Povjerenici za zaštitu na radu biraju se odnosno imenuju u dijelovima instituta za koje sindikat ili skup radnika svojom odlukom organizira izbor Povjerenika radnika za zaštitu na radu.

Članak 19.

(1) U pojedinim dijelovima instituta bira se na svakih 75 radnika jedan povjerenik zaštite na radu, odnosno na veći broj radnika onoliko povjerenika koliko je utvrđeno u članku 141. Zakona o radu.

Članak 20.

(1) Postupak izbora povjerenika za zaštitu na radu pokreće se na prijedlog najmanje 10% radnika.

Članak 21.

- (1) Povjerenici se biraju na vrijeme od 4 godine. Isti povjerenik može biti biran i ponovo nakon isteka mandata.
- (2) Predlagatelj za pokretanje postupka može predložiti i veći broj kandidata za povjerenika za zaštitu na radu.

Članak 22.

- (1) Izbor povjerenika za zaštitu na radu provodi izborni odbor.
- (2) Izborni odbor ima najmanje 3 člana.
- (3) Član izbornog odbora ne može biti radnik koji je kandidat za povjerenika za zaštitu na radu.

Članak 23.

- (1) Biračko pravo imaju svi radnici osim članova upravnih i nadzornih tijela.
- (2) Izborni odbor utvrđuje popis radnika koji imaju biračko pravo.

Članak 24.

(1) Glasanje je javno. Smatra se izabranim onaj kandidat koji je dobio najveći broj glasova radnika koji su glasali.

Radnici

Članak 25.

- (1) Radnici su dužni obavljati poslove zaštite na radu sukladno Zakonu o zaštiti na radu, Zakonu o radu i ugovoru o radu te pravilima struke u skladu s programima pojedinih predmeta.
- (2) Odgovornost za povredu radnih obveza radnika utvrđena je u Članku 68. ovog pravilnika, a za prekršaj u kaznenim odredbama Zakona.

Članak 26.

- (1) Radnik ima pravo odbiti obavljanje posla ako je izravno izložen opasnosti po vlastiti život i zdravlje zbog činjenice da se propisana pravila zaštite na radu ne primjenjuju, te na to ima pravo za vrijeme dok se ta pravila ne primjenjuju.
- (2) Radnik mora neodložno obavijestiti odgovornog voditelja u slučaju korištenja prava iz stavka 1. ovog članka.
- (3) Radnici nisu dužni nastaviti sa radom sve dok činjenično stanje, na temelju kojeg je odluka zaposlenika valjana utemeljena, nije prošlo provjeru putem tehničke procedure.
- (4) Radnik je odgovoran za štetu nanesenu poslodavcu, koja proizlazi iz neopravdanog korištenja prava iz stavka 1. ovog članka.

PRAVILA ZAŠTITE NA RADU

Osposobljavanje radnika iz zaštite na radu

Članak 27.

(1) Osposobljavati se iz zaštite na radu dužni su:

- radnici za koje je utvrđeno da sukladno procjeni opasnosti moraju biti osposobljeni za rad na siguran način,
- ovlaštenike poslodavca na području zaštite na radu,
- radnici zadužene za provođenje evakuacije i spašavanje,
- radnici za pružanje prve pomoći,
- radnici za početno gašenje požara.

Članak 28.

- (1) Sadržaj programa osposobljavanja za rad na siguran način utvrđuje se ovisno o procjeni opasnosti.
- (2) Programima moraju biti obuhvaćeni sadržaji o postupcima za siguran način rada.
- (3) Sustav , plan i program osposobljavanja usvaja posloводство, te postaje sastavni dio ovog pravilnika.

Članak 29.

(1) Osposobljavanje po utvrđenim programima može se u cijelosti povjeriti ovlaštenoj vanjskoj stručnoj organizaciji.

Članak 30.

Zapisnik o radnicima osposobljenim za rad na siguran način vodi stručnjak za zaštitu na radu, koji također čuva i svjedodžbe o osposobljenosti radnika za rad na siguran način.

Poslovi s posebnim uvjetima rada

Članak 31.

Poslovi s posebnim uvjetima rada utvrđeni su procjenom opasnosti radnih mjesta. Na poslove s posebnim uvjetima rada radnika se može rasporediti tek nakon što je za radnika utvrđeno da ispunjava uvjete utvrđene posebnim pravilima zaštite na radu.

Osobna zaštitna oprema

Članak 32.

(1) Popis poslova koje treba obavljati uz korištenje osobnih zaštitnih sredstava i opreme uz koju je naveden tip osobne zaštitne opreme, svrha, standard i način izrade te rokovi čine sastavni dio ovih odredbi.

Članak 33.

(1) Radnik dobiva nova osobna zaštitna sredstva i opremu u pravilnim vremenskim razmacima, kada se sredstva ili oprema istroše, ili u slučaju da je normalno korištenje postalo nemoguće, nakon što dobije mišljenje stručnjaka za zaštitu na radu.

Članak 34.

Pri korištenju osobnih zaštitnih sredstava i opreme, radnik se mora pridržavati pravila zaštite na radu uputa proizvođača.

Sredstva rada i radna okolina

Članak 35.

Ispitivanje sredstava rada i radne okoline u određenim rokovima obavlja se u skladu sa Zakonom te odredbama usvojenim na temelju tog Zakona.

Organizaciju pregleda i ispitivanja obavlja stručnjak za zaštitu na radu.

Članak 36.

(1) Ispitivanje sredstava rada i radne okoline obavljaju radnici stručno osposobljeni za obavljanje tih poslova ili na temelju ugovora stručna organizacija s ovlaštenjem za obavljanje tih poslova.

Članak 37.

(1) O ispitanim sredstvima rada i radnoj okolini sastavlja se zapisnik i izdaje svjedodžba koju potpisuje ovlaštena stručna ustanova.

Članak 38.

(1) Ispitana sredstva rada i uređaji koji ne zadovoljavaju osnovna pravila zaštite na radu isključuju se iz pogona sve do njihova osposobljavanja za dalji rad u smislu primjene pravila zaštite na radu, a u radnoj okolini koji ne zadovoljavaju osnovna pravila zaštite na radu prekida se rad. Odluku o tome donosi ovlaštenik ili poslodavac.

Članak 39.

Popis sredstava rada te radnih prostora s utvrđenim rokovima pregleda i ispitivanja utvrđen je Procjenom opasnosti i može činiti sastavni dio ovog pravilnika.

Osobna zaštitna sredstva

Članak 40.

Ovisno o procjeni opasnosti i popisu poslova na kojima se moraju upotrebljavati osobna zaštitna sredstva, nabavu osobnih zaštitnih sredstava osigurava služba nabave nakon pribavljenog mišljenja stručnjaka zaštite na radu.

Članak 41.

Popis radnih mjesta na kojima se koriste osobna zaštitna sredstva utvrđen je procjenom opasnosti i čini sastavni dio ovog pravilnika.

Opasne radne tvari

Članak 42.

Pri korištenju opasnih i štetnih radnih tvari moraju se pri radu primijeniti sva pravila zaštite na radu u skladu s drugim propisima i uputama proizvođača te osigurati da su opasne i štetne tvari označena na propisani način.

Zaštita od požara, evakuacija i spašavanje

Članak 43.

(1) U slučaju iznenadnog događaja koji može ugroziti živote i zdravlje radnika i ostalih prisutnih osoba ako ostanu u prostorijama i prostorima poslodavca, neposredni voditelj evakuacije i spašavanja dužan je organizirati i osigurati evakuaciju i spašavanje radnika i drugih osoba iz poslovnih prostorija i prostora.

Članak 44.

Evakuaciju i spašavanje treba provoditi u skladu s planom za evakuaciju i spašavanje.

Ozljede na radu i profesionalne bolesti

Članak 45.

Postupke i poslove u slučaju ozljede na radu ili profesionalne bolesti organizira ili obavlja poslodavac i stručnjak zaštite na radu.

Pružanje prve pomoći

Članak 46.

(1) U slučaju ozljede na radu radnik koji se zatekne na mjestu događaja dužan je o tome hitno izvijestiti radnika osposobljenog i zaduženog za pružanje prve pomoći i neposrednog voditelja poslova.

Članak 47.

(1) Voditelj poslova dužan je bez odgode doći na mjesto događaja i :

- ukloniti izvor opasnosti,
- organizirati pružanje prve pomoći,
- prema potrebi, pozvati hitnu medicinsku pomoć i organizirati prijevoz ozlijeđenog radnika na liječenje u zdravstvenu ustanovu,
- događaju, naravi ozljede i poduzetim mjerama odmah izvijestiti vlasnika i stručnjaka zaštite na radu.

Zaštita nepušača

Članak 48.

Poslodavac je dužan prikladnim mjerama provoditi zaštitu nepušača o djelovanja duhanskog dima. Zabranjeno je pušenje u radnim prostorijama i prostorima sukladno zakonu o ograničavanju upotrebe duhanskih proizvoda.

Zabrana uzimanja alkohola i drugih sredstava ovisnosti

Članak 49.

Zabranjeno je u poslovne prostorije unositi i uzimati alkohol i ostala sredstva ovisnosti.

Članak 50.

Provjeru alkoholiziranosti i prepoznavanje simptoma uzimanja drugih sredstava ovisnosti obavlja stručnjak za zaštitu na radu.

Kontrolu uzimanja alkohola potrebno je provesti za vrijeme ozljede na radu, ako postoji osnovana sumnja da je ozlijeđeni radnik prethodno uzimao alkohol.

Kontrola se vrši pomoću digitalnog aparata za mjerenje alkoholiziranosti.

Članak 51.

Radnik je dužan pristupiti provjeri alkoholiziranosti, ako to odbije učiniti, smatra se da je pod utjecajem alkohola.

Smatra se da se radnik nalazi u stanju opijenosti ako se digitalnim mjeračem alkohola utvrdi da prisutnost alkohola u organizmu nadmašuje 0.5 g/kg.

Članak 52.

O obavljenoj provjeri alkoholiziranosti sastavlja se zapisnik. U zapisnik se obavezno upisuju osobni podaci o radniku, podaci o radnom mjestu na koje je raspoređen, okolnosti koje su uzrokovale provjeru alkoholiziranosti, datum, sat, mjesto i rezultat provjere, izjave radnika čija se alkoholiziranost provjerava te ostalih prisutnih zaposlenika.

Odbijanje radnika da potpiše zapisnik ne utječe na valjanost zapisnika kao dokaznog materijala.

Zapisnik se prilaže odluci o privremenom udaljenju radnika s radnog mjesta ili iz prostorija instituta.

Članak 53.

(1) U slučaju osnovane sumnje da je radnik pod utjecajem drugih sredstava ovisnosti nadređena osoba dužna je zabraniti radniku dalji rad, te ga uputiti nadležnom liječniku radi ocjene radne sposobnosti.

Članak 54.

O provedenoj kontroli alkoholiziranosti i utjecaju drugih sredstava ovisnosti vodi se zapisnik.

Obavješćavanje na području zaštite na radu

Članak 55.

Voditelji odjela dužni su radnicima davati obavijesti koje se odnose na zaštitu na radu.

Pri odabiru načina obavješćavanja, prvenstvo se daje onom obliku kojim se omogućava obavješćavanje najvećeg broja radnika.

Članak 56.

Radnici moraju biti obaviješteni o svim promjenama procesa rada koje utječu na njihovu zaštitu i zdravlje.

Članak 57.

Radna mjesta, sredstva rada te pripadajuće instalacije moraju na sebi imati trajno postavljene znakove sigurnosti i znakove općih obavijesti te, u slučaju potrebe, pisane upute o uvjetima i načinu korištenja prostorija, prostora, sredstva rad i osobne zaštitne opreme.

Zaštita posebnih kategorija radnika

Članak 58.

Poslovi na kojim ne smiju raditi radnici mlađi od 18 godina, radnici sa smanjenom radnom sposobnošću, žene, trudnice i radnici stariji od 60 godina utvrđuju se procjenom opasnosti, a sukladno odredbama Zakona o radu i Zakona o zaštiti na radu.

Navedene kategorije radnika ne smiju se u skladu s tim raspoređivati na poslove s posebnim uvjetima rada, na rad u smjenama i na druge poslove koji mogu štetno utjecati na njihovo zdravlje.

Prava, obveze i odgovornost poslodavca i njegovih ovlaštenika

Članak 59.

Prava, obveze i odgovornost poslodavca utvrđeni su Zakonom o zaštiti na radu.

Odgovornost poslodavca za uređivanje i provođenje zaštite na radu, odnosno odgovornost za gospodarski prijestup i prekršaj, utvrđena je kaznenim odredbama Zakona o zaštiti na radu.

Članak 60.

Prava, obveze i ovlaštenja ovlaštenika utvrđuju se ugovorom o radu, koji je sastavni dio ovog pravilnika. Odgovornost ovlaštenika poslodavca za gospodarski prijestup i prekršaj utvrđena je kaznenim odredbama Zakona o zaštiti na radu.

Nadzor

Članak 61.

Nadzor nad provođenjem poslova zaštite na radu obavlja se temelju Zakona o zaštiti na radu, a unutarnji nadzor nad primjenom pravila zaštite na radu obavlja se sukladno odredbama ovog pravilnika.

Čuvanje zapisnika, dokumentacije i vođenje knjige nadzora

Članak 62.

U skladu sa Zakonom i zakonodavstvom o čuvanju dokumentacije, zapisnika i izvješća te propisa ovih odredaba, dokumenti i zapisnici u svezi sa zaštitom na radu čuvaju se u arhivi dokumenata, a izvješća podnose vlasniku.

Članak 63.

Procjene opasnosti, analiza, nalazi, zapisnik, obavijesti, potvrde, mišljenja stručnjaka, tehnička dokumentacija, izvješća i ostali dokumenti, na temelju kojih se određuje stanje zaštite na radu, vode se i pohranjuju u arhivi instituta.

Članak 64.

Dokumenti iz prethodnog članka pohranjuje i čuva stručnjak zaštite na radu.

Članak 65.

Knjiga nadzora mora se čuvati i voditi za institut.
Knjigu nadzora otvara i zaključuje stručnjak zaštite na radu.

Prava, obveze i odgovornost radnika

Članak 66.

Prava i obveze radnika utvrđena su Zakonom o zaštiti na radu, Zakonom o radu i ovim pravilnikom.

Članak 67.

Odgovornost radnika utvrđena je propisima iz prethodnog članka i ovim pravilnikom.

Članak 68.

(1) Radnik čini težu povredu radne obveze ako :

- ne izvršava dužnosti iz zaštite na radu propisane zakonom, tehničkim normama, odredbama, pravilnika o radu , ugovorom o radu i odredbama ovog pravilnika,
- ako obavlja radne zadatke ne pridržavajući se pravila zaštite na radu,
- ako odbije napustiti radno mjesto na zahtjev da to učini od strane odgovorne osobe u svrhu zaštite i očuvanja zdravlja,
- ako ne prestane s radom kada su njegov život i zdravlje u izravnoj opasnost zbog toga što pravila zaštite na radu nisu bila primjenjivanja,
- ako ne pristupi pravodobno liječničkom pregledu na koji ga je uputila ovlaštena osoba,
- ako ponašajući se u suprotnosti s pravilima zaštite na radu, ugrozi sigurnost i zdravlje ostalih radnika,
- ako ne koristi osobnu zaštitnu opremu ili zaštitne uređaje,
- ako tijekom rada konzumira alkoholna pića ili druga sredstva ovisnosti ili ih unosi u radne prostore,
- ako odbije napustiti radno mjesto ili prostorije instituta nakon što je utvrđeno da se nalazi pod utjecajem alkohola ili drugog sredstva ovisnosti,
- ako puši ondje gdje to nije dozvoljeno.

U slučaju kršenja radnih obveza iz ovog članka, protiv zaposlenika mogu biti poduzete disciplinske mjere.

Članak 69.

Radnik mora biti privremeno udaljen s rada, odnosno iz instituta na način i u slučajevima utvrđenim Zakonom i Pravilnikom o radu kojim se u institutu uređuju radni odnosi i ovim pravilnikom.

Prijelazne i završne odredbe**Članak 70.**

Sadržaj dodatka ovih odredaba obvezatan je kao i normativni dio ovih odredaba.

Članak 71.

Ove odredbe stupaju na snagu i primjenjivat će se 8 dana od objave na oglasnoj ploči.

Članak 72.

Do izmjena i dopuna ovih odredaba doći će sukladno načinima i postupcima određenim za njihovo usvajanje.

MP

Predsjednik Upravnog vijeća
prof.dr.sc. Mato Bartoluci:

Ove su odredbe objavljene na oglasnoj ploči dana 16.12.2010., a stupaju na snagu dana 23.12.2010.